

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: Kž-rz 27/2020-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Žarka Dundovića, kao predsjednika vijeća, te Vesne Vrbetić, Dražena Tripala, Ratka Ščekića i dr. sc. Marina Mrčele, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice - specijaliste Marijane Kutnjak Čaleta, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. D. Ž. i dr., zbog kaznenih djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 53/91., 39/92., 91/92., 31/93., 35/93., 108/95., 16/96. i 28/96. – dalje u tekstu: OKZRH), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i opt. D. Ž., opt. B. J. i opt. D. M., podnesenim protiv presude Županijskog suda u Zagrebu od 13. srpnja 2020. br. K-rz-12/11, u sjednici održanoj 27. studenog 2020.,

p r e s u d i o j e

I. Prihvaća se žalba državnog odvjetnika, preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni te se opt. D. Ž., opt. B. J. i opt. D. M. za kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH za koje su prvostupanjskom presudom proglašeni krivima, na temelju istog zakonskog propisa osuđuju na kazne zatvora u trajanju od po petnaest (15) godina svaki od optuženika.

II. Odbijaju se kao neosnovane žalbe opt. D. Ž., opt. B. J. i opt. D. M. te se u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Županijski sud u Zagrebu, presudom od 13. srpnja 2020. br. K-rz-12/11 proglasio je krivima opt. D. Ž., opt. B. J. i opt. D. M. zbog kaznenog djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH i na temelju istog zakonskog propisa osuđeni su na kazne zatvora u trajanju od po deset (10) godina, svaki od optuženika.

Na temelju čl. 148. st. 1. u vezi čl. 145. st. 2. toč. 6. i st. 3. Zakona o kaznenom postupku („Narodne novine“ broj 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. – odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14., 70/17. i 126/19. – dalje u tekstu: ZKP/08.), optuženici su obvezani na platež troškova kaznenog postupka u paušalnom iznosu od po 10.000,00 kn, svaki.

Protiv te presude žali se državni odvjetnik zbog odluke o kazni i predlaže da se pobijana presuda preinači i optuženicima izreknu kazne zatvora u duljem vremenskom trajanju, čak maksimalnom.

Optuženik D. Ž. žali se po branitelju I. S., odvjetniku iz Z., zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i predlaže da se pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Po branitelju Ž. P., odvjetniku iz Z., žali se opt. B. J., zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i predlaže da se pobijana presuda preinači i optuženika oslobodi od optužbe.

Optuženik D. M. žali se po branitelju dr. K. Š., odvjetniku iz Z. iz svih žalbenih osnova i predlaže da se pobijana presuda preinači i optuženika oslobodi od optužbe ili podredno preinači u odluci o kazni i optuženiku izrekne blaža kazna, s obzirom na sve olakotne okolnosti.

Državni odvjetnik je podnio odgovore na žalbe optuženika B. J. i D. M. (dva podneska), s prijedlogom da se iste odbiju kao neosnovane.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08. spis je prije dostave sucu izvjestitelju, bio dostavljen D. odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba državnog odvjetnika je osnovana, dok žalbe opt. D. Ž., opt. B. J. i opt. D. M. nisu osnovane.

Optuženik D. M. u uvodu žalbe ističe sve žalbene osnove međutim, ne obrazlaže u čemu nalazi da je počinjena bitna povreda odredaba kaznenog postupka i o kojoj postupovnoj povredi iz čl. 468. ZKP/08. bi se radilo, te u čemu nalazi povredu kaznenog zakona na štetu optuženika.

Pobijana presuda ispitana je na temelju čl. 476. st. 1. toč. 1. i 2. ZKP/08. i nije utvrđeno da bi bila počinjena koja od bitnih povreda odredaba kaznenog postupka na koje drugostupanjski sud pazi po službenoj dužnosti, kao niti povreda kaznenog zakona na štetu optuženika.

Optuženici D. Ž. i D. M. žale se zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja upirući na iskaze saslušanih svjedoka za koje u žalbama tvrde da su bili međusobno kontradiktorni u odnosu na odlučne činjenice, a nisu bili ni dosljedni niti u odnosu na vlastite iskaze, pa im se stoga ne može vjerovati, niti se na njima može temeljiti zaključak o krivnji optuženika, dok opt. B. J. u žalbi zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja tvrdi da nitko od saslušanih svjedoka nije vidio ovog optuženika da sudjeluje u počinjenju djela. Dakle, suštinski optuženici osporavaju svoje sudjelovanje u počinjenju djela i predlažu primjenu pravnog pravila *in dubio pro reo* i oslobođenje optuženika od optužbe.

Protivno žalbenim navodima, osnovano je prvostupanjski sud, na temelju provedenih dokaza, zaključio da su upravo optuženici počinitelji inkriminiranog kaznenog djela i nebitne

suglasnosti u iskazima svjedoka na koje se ukazuje u žalbama, ne dovode u sumnju taj zaključak.

Neosnovano se ukazuje na nedosljednost u iskazu svjedoka P. K. koji je iskazao da je vidio vozilo koje je došlo do kuće N., Đ. i G. K., čuo je psovanje, lupanje vrata, stravičan jauk G. K., a nakon toga tresak stakla. Jedan čovjek je iskočio kroz prozor i tada je čuo pucanj i vidio da gori kuća. U blizini je vidio tri muške osobe te da je otuđen osobni automobil pokojnih, švedskih registarskih oznaka, a u njemu su bili optuženici Ž. i J., koje je i opisao. Za tim vozilom se provezlo i kombi vozilo. Sutradan je vidio da pored bunara leži mrtav N. K., a tijela Đ. i G. K. su kasnije pronađena izgorena u kući.

Nedosljednost u iskazu svjedoka o onome što je prethodilo događaju kada su te osobe došle do kuće žrtava i tražile da žrtve pripreme novac, zlato i auto, o čemu svjedok najprije govori da mu je to rekla G. K., a kasnije da je to čuo, jer je bio u blizini, nije relevantna za ocjenu vjerodostojnosti iskaza ovog svjedoka, niti se ta nedosljednost odnosi na odlučnu činjenicu.

Svjedok je bio dosljedan i u navodu da je vidio optuženike Ž. i J., pa stoga nije osnovana niti žalba opt. J. da njega nitko nije vidio na mjestu počinjenja djela.

O identitetu optuženika kao počinitelja iskazivala je i svjedok Mira Dujmović, koja je kritičnog dana vidjela svu trojicu optuženika da su se odvezli u pravcu kuće žrtava K., zastavši prije toga kod njezine kuće, a kasnije su se provezli u vozilu žrtava. U međuvremenu je čula eksploziju i pucnjavu. U navedenom je svjedok bila dosljedna i ovakav iskaz nije u suprotnosti s iskazom svjedoka P. K..

Oba svjedoka su iskazivala i da su vidjeli da se kasnije vozilom žrtava koriste optuženici D. Ž., B. J. i D. M..

Osnovano je prvostupanjski sud prihvatio iskaze prethodno navedenih svjedoka, jer je opis događaja suglasan i iskazu svjedoka I. M., koji je cijeli događaj promatrao iz šume iznad mjesta J., gdje bi mještani bježali kada bi razne grupe dolazile u selo i pljačkale.

O odvoženju vozila žrtava i bijele tehnike te televizora, govorio je i svjedok I. Š., koji je bio u svom voćnjaku.

Manje razlike u iskazima svjedoka na koje se pozivaju žalbe optuženika su očigledno posljedica protoka vremena od počinjenja djela pa do davanja iskaza i nisu relevantne, kako to pravilno zaključuje prvostupanjski sud.

Međutim, svjedoci su bili suglasni u opisu načina počinjenja djela te dosljedni u iskazima o njegovim počiniteljima, već prema tome što je koji od svjedoka vidio.

Kada se navedeno poveže s podacima iz spisa Okružnog javnog tužilaštva Glina tzv. Republike Srpske Krajine, dopisa Stanice javne bezbednosti Glina od 12. studenog 1991. iz kojeg proizlazi da je N. K. ubijen iz vatrenog oružja, a G. i Đ. K. zatvoreni u kuću koja je zapaljena, pa su u njoj izgorjeli, što je suglasno i liječničkom izvještaju od 8. studenog 1991. godine o uzrocima smrti žrtava, prvostupanjski sud je osnovano prihvatio iskaze saslušanih

svjedoka koji su događaj opisali upravo sukladno toj dokumentaciji, a slijedom toga i dijelove iskaza o počiniteljima djela.

S obzirom na navedeno, osnovano prvostupanjski sud nalazi dokazanim da su upravo optuženici kao pripadnici paravojnih postrojbi tzv. Republike Srpske Krajine počinili kazneno djelo za koje su proglašeni krivima, pa stoga nisu prihvaćene žalbe optuženika zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja.

Zbog odluke o kazni žalili se državni odvjetnik nalazeći da su utvrđene otegotne okolnosti na strani optuženika podcijenjene i da je optuženicima bilo potrebno izreći rigorozniju društvenu osudu od one koja im je izrečena u prvostupanjskoj presudi. Ukazuje na upornost i okrutnost u realizaciji kaznenog djela na štetu žrtava G., Đ. i N. K., a koja se ne očituje samo u tome da su kritičnog dana zajednički i dogovorno došli u njihovu kuću po vozilo i novac koje su ranije tražili da pripreme, već u tome da su žrtve G. (koju su počinitelji smatrali srpskim izrodom zbog udaje za Hrvata) i N. K. usmrtili na najokrutniji mogući način, žive ih zapalivši. Radilo se o nenaoružanim civilima koji su se pljački imovine suprotstavili samo verbalno, slijedom čega, osim svoje nacionalne pripadnosti, optuženicima nisu dali nikakvog povoda za usmrćenje. Takvim su postupanjem sva trojica optuženika najgrublje povrijedili odredbe međunarodnog prava, odnosno okrutnim usmrćenjem čak troje civila višestruko su povrijedili najzaštićenije dobro, ljudski život.

Optuženik D. M. u tom dijelu žalbe ukazuje na olakotne okolnosti koje je prvostupanjski sud propustio cijeniti, da nije osuđivan, da se radilo o mlađoj osobi, protek vremena te da je obiteljski čovjek koji ima djecu.

Optuženici D. Ž. i B. J. ne žale se zbog odluke o kazni, pa je pobijana presuda u odnosu na te optuženike ispitana u odluci o kazni na temelju čl. 478. ZKP/08., jer žalba zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja sadrži u sebi i žalbu zbog odluke o kazni.

Razmatrajući pobijanu presudu u odluci o kazni, Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud drugog stupnja, prihvaća žalbu državnog odvjetnika nalazeći da su otegotne okolnosti utvrđene po prvostupanjskom sudu podcijenjene, s obzirom na pogibeljnost ovog kaznenog djela, iskazanu upornost i okrutnost u njegovu počinjenju.

Prvostupanjski sud je optuženicima cijenio kao otegotno najviši stupanj krivične odgovornosti, pobude iz kojeg je djelo počinjeno, koje nalazi u nacionalnoj netrpeljivosti pa i prema pripadnici vlastitog naroda koja je bila u braku s pripadnikom hrvatskog naroda, te pribavljanje protupravne imovinske koristi, što je rezultiralo ubojstvom tri civilne osobe. Kao otegotno je cijunjeno i da su optuženici bili poznati kao osobe sklone nasilju i pljački, kao i svi ostali pripadnici zloglasne paravojne grupe "Šiltovi", čiji su bili pripadnici i pred kojima su se mještani sklanjali u šumu, ali očigledno nisu svi uspjeli izbjeći tragičnu sudbinu.

Navedene okolnosti nisu cijunjene u dovoljnoj mjeri na što pravilno ukazuje državni odvjetnik u žalbi, pa neovisno o olakotnim okolnostima koje se ističu u žalbi opt. D. M., optuženicima je trebalo izreći strože kazne, pa je stoga prihvaćena žalba državnog odvjetnika i optuženici su osuđeni na kazne zatvora u trajanju od po petnaest (15) godina, svaki.

Pri tome je Vrhovni sud Republike Hrvatske, kao sud drugog stupnja, uzeo u obzir, uz sve utvrđene okolnosti o kojima ovisi odabir vrste i visine kazne, težinu kaznenog djela i stupanj krivnje optuženika, smatrajući da su ovako izrečene kazne primjerene stupnju kriminalne količine te adekvatne pogibeljnosti počinjenog kaznenog djela i da će se njima ostvariti svrha kažnjavanja iz čl. 41. KZ/11.

Iz navedenih razloga, na temelju čl. 486. st. 1. i čl. 482. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci.

Zagreb, 27. studenog 2020.

Predsjednik vijeća
Žarko Dundović, v.r.